

were used as there was also partial inhumation. There are burial facilities with no remains (cenotaphs). In case of cremation the cremated bones were put either straight into the cyst or first into a ceramic vessel and then in the cyst. It is clearly visible on the maps that these burial facilities are located in the western part of Southern Bulgaria as their number decreases during the Hellenistic era. These facilities, dating back to the 5th – 1st century BC, should most probably be related to a population that inhabited mainly the mountain areas. There is also possibility that there is connection with the ore mining and trade.

Светът, който ни заобикаля, е изпълнен с неща, които не разбираме или отношението към тях е забулено в догми и правила. Смъртта е онова състояние, предизвикващо най-много страх при хората, но въпреки това се опитваме да го вкараме в ясно очертани граници и чрез тях да си отговорим на въпросите, свързани с нашето битие на този свят, а и отвъд него.

Изхождайки от съвременните си представи за погребалните практики, ние винаги пречупваме нещата от гледна точка на разбирането, че гробът и ритуалът свързан с него, са нещо, което е завещано от нашите прадеди. Когато приготвяме гробното съоръжение, ние знаем точно как да бъде направено, на какви размери да отговаря, как да бъде ориентирано, как да бъде укрепено, с какви маркери да бъде отбелязано съществуването му, информацията, която е заложена в отделните маркери и т.н. Тези и много други условия са достигнали до наши дни по различни пътища, едни от които се срещат в писаното творчество, а други са плод на предаването от уста на уста. Ако човек присъства при направата на дадено гробно съоръжение в малките села и ако запита участниците защо точно по този начин правят гробното съоръжение, то те несъмнено ще отговорят „защото така се прави”. Те така знаят от своите прадеди, така са научени, една традиция, която се предава от поколение на поколение и която трудно търпи промени.

Преглеждайки по-горните редове, те в пълна сила могат да важат и за миналото. Несъмнено и тогава населението, което обитава Южна България е спазвало определени ритуали, просто „защото така се прави”, но идва и моментът, когато се появяват и летописците, с чиято помощ до нас достигат и писмени сведения, които заедно с вещественния материал допълват в голяма степен малкото налични факти, свързани с погребалните практики. На базата